

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

Alecu RUSSO

CÂNTAREA ROMÂNIEI

LITERA

biblioteca școlarului

Alecu
RUSSO

CÂNTAREA ROMÂNIEI

Litera
INTERNAȚIONAL
BUCUREȘTI — CHIȘINĂU

APRECIERI

}n epoca dinainte de 1848,]n Moldova critic[, numai un om ca A. Russo, cu cultura lui francez[=i liberal[dinainte de 1848 =i de dup[1830, anul ce se nume=te]n istorie anul slavei, cu temperamentul lui entuziast, vis[tor, generos, cu mintea lui larg[=i]n\eleg[toare, cu firea lui bl`nd[, unduioas[, dezmierd[toare, bogat[, izvor`toare de g`ndiri =i de sim\iri, a putut deveni reprezentativ.

G. Ibr[ileanu, *Spiritul critic]n cultura rom`neasc[, Casa de editur[Litera, Chi=in[u, 1997, p. 85.*

Russo ni se dovede=te...]n aceast[oper[mai renumit[a lui, posesorul unui “sim\ muzical”, pe care,]n acela=i fel =i cu acelea=i caracteristici, proza rom`neasc[ nu-l manifestase mai ]nainte... Mul\imea conjunc\iei “=i” ]n *C`ntarea Rom`niei* lucreaz[ca un “legatto” muzical, menit s[elimine articula\ia logic[=i oarecum spa\ial[a propozi\iilor =i s[sublinieze continuitatea lor metodic[. Nimeni mai mult ca Russo n-a folosit]n proza noastr[acest vechi “=i” biblic, procedeu magic =i incantatoriu...

Tudor Vianu, *Arta prozatorilor rom`ni, Casa de editur[Litera, Chi=in[u, 1997, p. 44, 45.*

Numele lui A. Russo se leag[de obicei de *C`ntarea Rom`niei*, asupra paternit[\ii c[reia s-a discutat]ndelung... Grandilocven\a profetic[e]mperecheat[cu un ermetism conspirativ. Istoria patriei se evoc[ ]n viziuni enigmatice,]ntrerupte de aforisme =i sentin\e terifiante. Ceeea ce e mai consistent]n aceast[r[sucire de neguri retorice apar\ine apocalipticului...

G. C[linescu, *Istoria literaturii rom`ne de la origini p`n[ ]n prezent. Edi\ia a II-a, rev[zut[=i ad[ugit[, Editura Minerva, Bucure=ti, 1986, p. 191.*

Russo a fost, desigur, o inteligen\[critic[, reprezentativ[, util[ ]n ceasul s[u =i un polemist viguros, admirabil prin juste\ea =i]nl[n\uirea argumentelor; dar nu se poate trece cu vederea sensibilitatea sa deschis[peisajului =i

amintirilor, generozitatea inimii =i nobilul entuziasm adus]n serviciul ideilor de na\ionalitate =i de progres. Prin aceste din urm[calit[\i este un spirit]nrudit cu N. B[lcescu...

+erban Cioculescu, *Al. Russo.* — }n *Istoria literaturii rom`ne moderne de +erban Cioculescu, Vladimir Streinu, Tudor Vianu, Editura didactic[=i pedagogic[, Bucure=ti, 1971, p. 68.*

}n istoria dezvolt[rii culturii noastre moderne, A. Russo ocup[un loc de prim-plan]n faza — decisiv[— a procesului de interferen\[=i — adesea — de coliziune]ntre tradi\ie =i inova\ie, concep\ia promovat[de el, a unei evolu\ii determinat[lucid, f[r[traumatisme d[un[toare de structur[, fiind aceea care s-a =i impus p`n[ la urm[. Al[turi de Kog[lniceanu =i ]n linia acestuia — de arhitect al culturii rom`ne moderne — Russo este unul din spiritele cele mai efervescent constructive]n epoc[.

G. Iva=cu, *Istoria literaturii rom`ne, I, Editura =tiin\ific[, Bucure=ti, 1969, p. 454.*

Prin *C`ntarea Rom`niei*, Alecu Russo intr[ ]n sfera romantismului mesianic... Rom`nia este evocat[ ]ntr-o istorie alegoric[, ]n tablouri de un simbolism aproape obscur, profetic, ]n viziuni apocaliptice, c`nd vine vorba de du=manii ei din vremi de restri=te, cu]nsenin[ri de \ar[a fericirii, c`nd se c`nt[frumuse\ile p[m`ntului natal... cu accente revolu\ionare c`nd poetul profet al semnelor vremii invoc[ ]mpotriva asupritorilor “blestemele v[duvelor s[race, sudoarea oamenilor aruncat[ca pleava, hrana s[rmanilor mistui\i, mo=tenirea copiilor r[pit[...”

Ion Rotaru, *O istorie a literaturii rom`ne, Editura Minerva, Bucure=ti, 1971, p. 170—171.*

}n *C`ntarea Rom`niei*, dominant[este retorica romantic[, grandilocven\a poetic[, proprie scriitorilor genera\iei de la 1848. Cititorul este introdus nemijlocit]n cadrul realit[\ilor zugr[vite, este determinat s[participe cu toat[sensibilitatea lui la desf[=urarea faptelor evocate, scriitorul adres`ndu-se direct, prin ]ntreb[ri tulbur[toare, prin exclama\ii desprinse din ad`ncul inimii =i sim\irii sale. Poemul are o dubl[tonalitate, una elegiac[=i alta viguroas[,]mpletindu-se continuu, ca]ntr-o simfonie,]n care repetarea laitmotivului corespunde cu reluarea versetelor.

Teodor V`rgolici, Prefa\[ la volumul: Alecu Russo, *C`ntarea Rom`niei, Editura Minerva, Bucure=ti, 1980, p. 175.*

Raport`ndu-l la experien\ele =i strategiile narative moderne, am putea spune c[ Alecu Russo nu at`t scrie, c`t doar inten\ioneaz[ s[ scrie, identific`nd naratorul cu eul sau cu dacul, personajul narator cu care... se contope=te. Acest eu sau acest dac se plimb[prin toate zonele con=tiin\ei =i mai cu seam[prin aceea a substratului originar, dacic al ei, b`ntuit[de “suvenirele antichit[\ii”.

Alecu Russo este, esen\ialmente, un scriitor al hiaturilor, al golurilor, al sp[rturilor ontologice ce apar]ntre prezent =i trecut, cuv`ntul care traduce starea de spaim[=i de derut[permanent[este “nedeslu=it”. }ns[=i amintirea trecutului, prin ea]ns[=i, genereaz[o zare a Nedeslu=itului, care se coloreaz[existen\ial, c[ci, de=i pare c[se umple cu un con\inut negativ al p[rerilor de r[u, al resemn[rii, durerii, cu “pr[p[stii de]ndoial[“, ea este totu=i o zare a plinului sau m[car a]mplinirii posibile. Exist[,]n lucr[rile lui Russo, un uria= con de umbre sonore =i]nmiresmate cu v`rful ascu\it spre origini. Sunt sunetele =i miresmele vechimii celei mai vechi, care formeaz[“patriarhala mo=tenire”.

*Cuget[rile, Amintirile, C`ntarea Rom`niei, Piatra Teiului, Studii na\ionale, Holera, St`nca Corbului, Soveja, Decebal =i +tefan cel Mare* constutuie ]n fond un singur c`ntec de lacrimi, ale c[rui “linii pl`ng[toare” (mo=tenite de la cronicari, precum zice]n *Amintiri*) se p[trund de melancolia *Bibliei* =i care poate fi numai al unui neam nec[jit.

Mihai Cimpoi, *Sfinte firi vizionare,*
CPRI “Anons S. Ungurean”, Chi=in[u, 1995, p. 164—165.